

7-8 TEMMUZ NATO ZİRVESİ HAK İHLALLERİ RAPORU

adalet için
hukukçular

7-8 Temmuz tarihlerinde gerçekleşmiş olan NATO Zirvesi sürecinde güvenlik tedbirleri adı altında yaşananlar, yalnızca zirvenin düzenlendiğı alanlarda değil, tüm ülkede kişi hürriyetinden toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkına, ifade ve basın özgürlüğünden seyahat, eğitim ve barınma hakkına kadar yaşamın birçok alanında hak ihlallerinin gerçekleştiğini belgelemiştir. NATO Zirvesi gerekçesiyle tüm ülke çapında kişi hak ve hürriyetlerini askıya alan uygulamalar, iktidarın muhalif kesime yönelik bir sindirme aracı haline gelmiştir.

Bu bilanço, NATO Zirvesi sürecinde güvenlik tedbirleri gerekçesi ile söz konusu olan hukuk devleti ilkesine aykırı ve/veya tartışmalı uygulamaların Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ilgili uluslararası insan hakları belgeleri bakımından hukuka aykırılığını görünür kılmak, kamusal hafızaya hukuki bir kayıt düşmek amacıyla hazırlanmıştır. Belge basında yer alan bilgiler ve kamu kurumlarının resmi açıklamaları takip edilerek hazırlanmıştır.

adalet için
hukukçular

I.KİŞİ HÜRRİYETİ VE GÜVENLİĞİ HAKKI (T.C. Anayasası Md. 19)

Nato Zirvesi gerekçe gösterilerek yapılan operasyonlar neticesinde Türkiye genelinde en az 668 kişi hakkında gözaltı işlemi uygulanmıştır. Soruşturmanın yürütüldüğü illere göre bölgesel dağılımı ise aşağıda bildirilmiştir.

- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturma kapsamında 23 Haziran 2026'da yapılan operasyonlarda 225 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 220 kişi adliyeye sevk edildi. Mahkemeye çıkarılan kişilerden 179'u hakkında tutuklama kararı verildi. 34 kişi ev hapsi adli kontrolüyle serbest bırakılırken, 6 kişi savcılık kararıyla serbest bırakıldı.
- Ankara'da 05 Temmuz 2026 tarihinde haklarında çeşitli suç iddiaları bulunan kişilerin adreslerine baskın düzenlenerek 46 kişi gözaltına alındı.
- 05 Temmuz 2026 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilen ev baskınları ile 45 kişi gözaltına alındı.
- 05 Temmuz 2026 tarihinde Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Samsun ve Çanakkale'de NATO Zirvesi'ni protesto etmek amacıyla kitlesel yürüyüşler düzenlendi. Eyleme yapılan polis müdahalesi ile 150'nin üzerinde kişinin gözaltına alındığı açıklandı.
- 05 Temmuz 2026 tarihinde İstanbul'da 53, Aksaray'da 1, Kırklareli'nde 1, Kocaeli'nde 3, Ankara'da 2, Niğde'de 1, Ağrı'da 1, İzmir'de 1 olmak üzere toplamda 63 adrese yönelik yapılan baskınlarda içlerinde avukat, siyasi parti temsilcisi, öğrencilerin de yer aldığı, 39 kişinin gözaltına alındığı duyuruldu.

adalet için
hukukçular

- İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 71 kişi hakkında gözaltı kararı verildi, İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi ekipleri tarafından belirlenen adreslere düzenlenen operasyonda, 61 kişi gözaltına alındı.
- Denizli'de 3 kişi gözaltına alındı.
- Urfa'da farklı partilerin üyeleri gözaltına alındı.
- 07 Temmuz 2026'da Ankara'da NATO Zirvesi'ni protesto etmek isteyen gruba polis müdahale etti, 74 kişi gözaltına alındı. Altı avukatın emniyetten, kalan 68 kişinin ise savcılık işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.
- 07 Temmuz 2026'da İstanbul Beyoğlu'nda protestolara katılan 12 kişi ters kelepçe ile gözaltına alındı.

14 Temmuz 2026'da Mardin'de yürütülen soruşturma kapsamında İstanbul'da gözaltına alınan 1 kişi tutuklandı.

II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ ve TOPLU SÖZLEŞME HAKKI (Anayasa Madde 53)

- NATO Zirvesi gerekçesiyle alınan tedbirler, sendikal hakların kullanımına da yansımış, toplu iş sözleşmesi için yürütülen yetki tespit işlemleri bir hafta süreyle ertelenme riskiyle karşı karşıya bırakılmıştır. DİSK/Enerji-Sen toplu iş sözleşmesi sürecine ilişkin yetki tespiti başvurularının idari izinler gerekçe gösterilerek ertelendiğini, bu durumun sendikal hakların kullanımını geciktirdiğini ve fiilen engellediğini ifade etmiştir.

adalet için
hukukçular

III. SEYAHAT HÜRRİYETİ (T.C. Anayasası Md. 23)

- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğü 03.07.2026 tarihinde yaptığı açıklama ile Ankara Esenboğa Havalimanı'nda, 7 Temmuz Salı günü 10.00-18.00 ile 8 Temmuz Çarşamba günü 14.00-21.00 saatlerinde hava trafiğine geçici kısıtlama uygulanacağını duyurdu.
- 25.06.2026 tarihinde Ankara Valiliği 6-9 Temmuz tarihleri arasında Ankara'da çok sayıda güzergâh trafiğe kapatılacağını duyurdu. Kapatmalar, Esenboğa Havalimanı ve Ankara Etimesgut Havalimanı'ndan başlayarak liderler ve resmi heyetlerin kullanacağı güzergâhlar ile etkinlik alanlarını kapsayacak şekilde gerçekleştirildi.
- JW Marriott, Sheraton, Lugal, Hilton, Divan Ankara, Bilkent, InterContinental, Metropolitan, Alegria Business, Hilton Garden Inn, Crowne Plaza, Mövenpick, Wyndham ve Grand Mercure otellerinin çevresinde de trafik ve park kısıtlamaları uygulanacağı duyuruldu.
- Motokuryelerin, 6-9 Temmuz tarihleri arasında Esenboğa Havalimanı ve Ankara Etimesgut Havalimanı'ndan başlayan geliş-gidiş güzergâhlarına, Ankara Çevre Yolu'nun belirlenen bölümüne, ana bulvarlara, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi çevresine ve resmi heyetlerin konaklayacağı otellerin çevresine giremeyeceği de duyuruldu.

adalet için
hukukçular

IV. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ HAKKI (T.C. Anayasası Md. 34)

- Ankara Valiliği, 22 Haziran 2026'da 28 Haziran-10 Temmuz tarihleri arasında saat 00.00'dan 10 Temmuz saat 23.59'a kadar 13 gün süreyle kent genelinde toplantı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması ve benzeri etkinliklerin yasaklandığını bildirdi.
- Eskişehir Valiliği, 29.06.2026'da 1 Temmuz - 10 Temmuz tarihleri arasında 10 gün süreyle kent genelinde her türlü toplanma, toplantı ve gösteri yürüyüşü, miting, basın açıklaması, protesto eylemi ve benzeri faaliyetlerin yasaklandığını bildirdi.
- Elazığ Valiliği, 29.06.2026'da 29 Haziran - 12 Temmuz tarihleri arasında 14 gün süreyle NATO Zirvesini protesto etmek maksadıyla yapılacak her türlü gösteri yürüyüşü, toplanma, basın açıklaması, oturma eylemi ve benzeri faaliyetlerin yasaklandığını bildirdi.
- Karabük Valiliği, 29.06.2026'da 1 Temmuz -10 Temmuz tarihleri arasında 10 gün süreyle Nato Zirvesini protesto etmek amaçlı kent genelinde toplanma, toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, oturma eylemi ve benzeri her türlü etkinliklerin yasaklandığını bildirdi.
- Adana Valiliği, 30.06.2026'da 1 Temmuz - 10 Temmuz tarihleri arasında 10 gün /süreyle tüm kent genelinde kamuya açık ve kapalı alanlarda gerçekleştirilecek gösteri yürüyüşü, basın açıklaması ve benzeri etkinliklerin yasaklandığını bildirdi.
- Konya Valiliği, 30.06.2026'da 1 Temmuz - 10 Temmuz tarihleri arasında 10 gün süreyle NATO Zirvesini protesto etmek amacıyla açık ve kapalı alanlarda yapılacak toplanma, toplantı ve gösteri yürüyüşü ve benzeri tüm eylem ve etkinliklerin yasaklandığını bildirdi.

adalet için
hukukçular

- Sakarya Valiliği, 30.06.2026'da 1 Temmuz -10 Temmuz tarihleri arasında 10 gün süreyle kent genelinde yapılması muhtemel her türlü toplantı, gösteri yürüyüşü, miting ve benzeri eylemlerin yasaklandığını bildirdi.
- Antalya Valiliği, 30.06.2026'da 1 Temmuz - 9 Temmuz tarihleri arasında 9 gün süreyle kent genelinde toplantı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması ve benzeri eylem ve etkinliklerin yasaklandığını ilan etti.
- Bolu Valiliği, 30.06.2026'da 1 Temmuz - 10 Temmuz tarihleri arasında 10 gün süreyle kent genelinde Nato Zirvesini protesto etmek amaçlı her türlü yürüyüşü, basın açıklaması, toplantı ve benzeri etkinliklerin kamuya açık ve kapalı alanlarda yasaklandığını bildirdi.
- Mersin Valiliği, 2 Temmuz - 9 Temmuz tarihleri arasında 8 gün süreyle Nato Zirvesini protesto amacıyla yapılacak her türlü yürüyüşü, basın açıklaması, protesto eylemi ve benzeri etkinliklerin yasaklandığını duyurdu.
- Niğde Valiliği de 1 Temmuz - 10 Temmuz tarihleri arasında 10 gün süreyle Nato Zirvesini protesto etmek amaçlı gerçekleştirilecek her türlü etkinliğin kent genelinde yasaklandığını duyurdu.
- Ankara genelinde sempozyum, panel, mezuniyet töreni, şenlik, konser, eğlence ve kutlama gibi kamu kurumları ya da sivil toplum kuruluşları tarafından düzenlenen etkinlikler askıya alındı.
- Türkiye İşçi Partisi (TİP), 04.07.2026 tarihinde NATO Zirvesi'ne karşı İstanbul Kadıköy'de düzenlenen Uluslararası Anti-Emperyalist Barış Zirvesi'ne katılmak üzere Türkiye'ye gelen Alessio Arena (İtalya), Sean Conner (Almanya), Sippo Khmi (Finlandiya), Chiara Stenger (Almanya), Christoph Farwig (Almanya), Stella Tielker (Almanya) ve Jan Runge'nin (Almanya) sınır dışı edildiğini duyurdu.

adaletiin
hukukçular

V. İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ (T.C. Anayasası Md. 26)

- İfade Özgürlüğü Derneği'nin (İFÖD) verilerine göre 20'den fazla olmak üzere kurum, platform ve çok sayıda kişinin X hesapları erişime engellendi. Sonraki günlerde gazeteciler, akademisyenler, kadın ve LGBTİ örgütleri ile çeşitli aktivistlere ait hesaplar da engellenenler listesine eklendi.

VI. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ (T.C. Anayasası Md. 28 Md. 30)

- 24 Haziran 2026'da paylaşılan bilgiye göre en az 8 gazetecinin akreditasyon talepleri NATO tarafından reddedildi. NATO Stratejik İletişim Ofisinin, aralarında Halk TV, Sözcü TV, Nefes, BirGün, Cumhuriyet, ANKA Haber Ajansı, Medyascope ve T24'ün de bulunduğu çok sayıda medya kuruluşu ve gazetecinin akreditasyon başvurularını e-posta yoluyla reddettiği açıklandı.
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)'ün 05 Temmuz 2026'da sosyal medya hesaplarından paylaşılan açıklamada, "yayıncı kuruluşlarımızın haber ve tartışma programlarında kamu yararını ve millî güvenlik perspektifimizi gözetmeleri büyük önem arz etmektedir" denildi.

adalet için
hukukçular

VII. EĞİTİM VE ÖĞRENİM HAKKI (T.C. Anayasası Md. 42)

- ÖSYM, 12 Temmuz 2026 tarihinde yapılması planlanan MEB Akademi Giriş Sınavı ile Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi'ni 26 Temmuz'a; 26 Temmuz'da yapılması planlanan ALES/2'yi ise 2 Ağustos'a erteledi.
- Ankara Üniversitesinde bütünleme sınavları ve akademik takvim değiştirildi. Ankara Bilim Üniversitesi ise 6-10 Temmuz tarihleri arasında üniversitede ders, sınav veya etkinlik yapılmayacağını ve öğrencilerin kampüse girişine izin verilmeyeceğini duyurdu.

VIII. CANLILARIN YAŞAM HAKKI

- Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Ankara'da belediyelere gönderdiği talimat yazısı ile sokak hayvanlarının toplatılmasını talep etti. Ankara Valisi Yakup Canbolat kentte 52 bin sokak hayvanının toplandığını ilan etti.

adalet için
hukukçular

IX. BARINMA HAKKI

- Ankara'daki üniversite ve KYK yurtlarına kısıtlama getirildi. 2 Temmuz Perşembe akşamı ODTÜ 5. yurt öğrencilerine gönderilen e-postada, NATO Zirve'si gerekçe gösterilerek, "6-12 Temmuz tarihleri arasında uygulanacak güvenlik tedbirleri kapsamında personel ve araç girişlerinde önemli kısıtlamalar yapılacağı" bildirildi. Bu süre zarfında yurtlarda konaklama, yemek ve temizlik hizmeti verilmeyeceği belirtilerek, öğrencilerden yurtları 4 Temmuz Cumartesi saat 10.00'a kadar boşaltmaları istendi. Öğrencilerin toplanarak tepki göstermesi ve açıklama yapmasından sonra tahliye uygulanmadı.

X. KAMU KAYNAKLARININ İSRAFI

- NATO Zirvesi için yapılan yol, dikey bahçe inşası, zirve güzergahları üzerindeki bina cephelerinin bakımı, protokolün inişi sarsıntısız olsun diye havalimanının yol yenilenmesi gibi makyajlama ismi verilen harcamalar 11 Milyar Türk Lirası'nı aştı.

XI. HAK VE HİZMETLER İLE ADALETE ERİŞİMİN ENGELLENMESİ

- Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü tarafından kurumlara gönderilen resmi talimata göre 6 Temmuz ile 12 Temmuz 2026 tarihleri arasında toplam 7 gün boyunca bazı kamu personellerine idari izin uygulandı. Ankara Valiliği'nin yayımladığı genelgeye göre Ankara'nın 9 ilçesindeki bazı kamu personeli idari izinli sayıldı.

adalet için
hukukçular